

Kapitoly z dějin výtvarných oborů

Studijní texty pro studenty vizuálních oborů. Druhé přepracované vydání.

Obsah

Úvod.....5

1. INTERPRETACE UMĚNÍ A VÝKLADOVÝ RÁMEC.....6

1A) Umění a kýtč.....6

1B) Možnosti výkladu dějin vizuálních oborů.....19

2. METAFORA, ABSURDITA A VYPRÁVĚNÍ.....25

2A) Metafora.....25

2B) Absurdita.....29

2C) Pohádky, symboly a archetypy.....35

2D) Fikční světy, rámce, mezery a chyby.....45

3. POČÁTKY CIVILIZACÍ (vybraná témata).....52

3A) Paleolit, mezolit a neolit.....52

3B) Megalitické stavby.....61

3C) Přírodní národy.....63

4. STAROVĚKÉ KULTURY (vybraná témata).....72

4A) Egypt.....72

Náboženské myšlení v Egyptě.....72

Shrnutí historického vývoje v egyptské kultuře.....75

Umění v Egyptě.....77

4B) Mezopotámie.....84

Náboženství Mezopotámie.....84

Umění oblasti Mezopotámie.....89

4C) Mezoamerika (a soudobá sakrální architektura).....93

Přehled nejdůležitějších kulturních center.....93

Mytologické představy.....98

Souvislosti s křesťanstvím a jeho obřady.....99

Soudobá sakrální architektura.....100

5. STŘEDOVĚK A NOVOVĚK (vybraná témata).....104

5A) Kategorie středověké estetiky.....104

5B) Texty jako inspirační zdroj ve středověku.....111

5C) Motiv Útěku do Egypta.....117

5D) Špork a Kuks.....124

6. INTERPRETAČNÍ SOUVISLOSTI.....130

6A) Modely prostoru.....130

- 6B) Příklad řešení různých časoprostorových představ137
- Postava (žena) – archetyp138
- Žena (bohyň) – plodnost139
- Srostlice zvíře – zvíře140
- Srostlice a vazby zvíře – člověk141
- Věci jako „nádrže síly“143
- Pohled očí jako magické zobrazení založené na osovosti143
- Části lidských těl jako schránky síly, jako „osy“144
- Téma konečnosti lidského života jako utkvělá myšlenka doby145
- Vertikála, sloup jako „sečtená energie“, jako „osa“147
- Vizualizace řádu pochopeného v číselném souladu148
- Čas a časování ve vizuálním oboru149
- Řád kumulovaný v centrále a její realizace v architektuře151
- Město jako vize řádu, osy ve městě, lokalita jako vzorec153
- Brána jako předěl, portál jako průchod do jiné dimenze157
- Posvátná geometrie jako otisk kosmografu159
- Emblematika – texty v obrazech167

6C) Hudební a výtvarné souvislosti.....171

- Gregoriánský chorál, nekonečná melodika171
- Rytmus174
- Těsna a pronikové stavby177
- Opouštění tonality a polycentrismus ve výtvarných oborech181

7. PÍSMO, SYMBOL, ZNAK, IKÓN, VZOREK.....185

Literatura..... 197